

ÖZET

Ceza Muhakemesinde soruşturmayı yürütmekle görevli olan Cumhuriyet Savcısının etkin soruşturma yapma görevi bulunmaktadır. Etkin soruşturma yapma görevinin çerçevesi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile oluşturulmuştur. Etkin soruşturma yapma yükümlülüğü iç hukukumuzda, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında düzenlenmeyip, taraf olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6.maddesi olan Adil Yargılanma Hakkı kapsamında değerlendirilen ve mahkeme içtihatlarıyla ortaya konulan bir yükümlülüktür. Etkin soruşturmanın yürütülmemesi adil yargılanma hakkı ihlallerine sebebiyet vermektedir.

Çalışmamızda soruşturma aşamasında uygulanan koruma tedbirleri, Cumhuriyet Savcısının düzenlediği İddianame, Soruşturmaya Yer Olmadığı Kararı, Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı, hukuka aykırı deliller ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 6 kapsamında düzenlenen Adil Yargılanma Hakkı, etkin soruşturma yükümlülüğü kapsamında incelenmiştir. Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. “Ceza Muhakemesi Evreleri ve Cumhuriyet Savcısının Rolü” başlıklı ilk bölümde etkin soruşturma yapma görevi bulunan Cumhuriyet Savcısının soruşturma işlemleri ve etkin soruşturma ile bağlantısı inceleme konusu yapılmıştır. Çalışmamızın “Etkin Soruşturma” başlıklı esas bölümü olan ikinci bölümünde ise etkin soruşturma yükümlülüğü kavramı, kapsamı, özellikleri ve Türk Hukukunda Ceza Muhakemesi kanunu kapsamında etkin soruşturma inceleme konusu yapılmıştır. Akabinde “AİHM Kararları Işığında Etkin Soruşturma” başlığında ise Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları uyarınca etkin soruşturma yürütülmemesi nedeniyle ortaya çıkan adil yargılanma hakkı ihlallerine yer verilerek adil yargılanma hakkı bakımından etkin soruşturma yapma yükümlülüğü irdelenerek Cumhuriyet Savcısı tarafından etkin soruşturma yürütülmesinin adil yargılanma hakkının korunması bakımından önemi ve gerekliliği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Cumhuriyet Savcısı, Etkin Soruşturma Yapma Görevi, Adil Yargılanma Hakkı, AİHM Kararları Işığında Etkin Soruşturma.

ABSTRACT

The Public Prosecutor, who is in charge of conducting the investigation in the Criminal Procedure, has the duty to conduct an effective investigation. The framework of the duty to conduct an effective investigation has been established by the case law of the European Court of Human Rights. The obligation to conduct an effective investigation is not regulated in our domestic law within the scope of the Criminal Procedure Code No. 5271 and the Turkish Penal Code No. 5237, but is an obligation that is evaluated within the scope of the Right to a Fair Trial, Article 6 of the European Convention on Human Rights, to which we are a party, and laid down in court jurisprudence. Failure to conduct an effective investigation leads to violations of the right to a fair trial.

In our study, the protection measures applied during the investigation phase, the Indictment issued by the Public Prosecutor, the Decision Not to Investigate, the Decision Not to Prosecute, the unlawful evidence and the Right to a Fair Trial regulated under Article 6 of the European Convention on Human Rights were examined within the scope of the obligation of effective investigation. Our work consists of two parts. In the first chapter, titled “The Phases of Criminal Procedure and the Role of the Public Prosecutor”, the investigation procedures of the Public Prosecutor, who has the duty to carry out an effective investigation, and its connection with the effective investigation have been examined. In the second part of our study, which is the main part titled “Effective Investigation”, the concept, scope, characteristics of the obligation of effective investigation and effective investigation within the scope of Turkish Criminal Procedure Code have been examined. After that “Effective Investigation in the Light of ECHR Decisions”, this title of the study focuses on the obligation to conduct an effective investigation in terms of the right to a fair trial, by giving place to the violations of the right to a fair trial due to the lack of an effective investigation in accordance with the case law of the European Court of Human Rights. Its importance and necessity in terms of the protection of human rights have been revealed.

Keywords

Public Prosecutor, Duty of Effective Investigation, Right to Fair Trial, Effective Investigation in the light of ECHR Decisions.